

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 362/2010-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 5. októbra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť P. L., t. č. vo výkone trestu, zastúpeného advokátkou JUDr. M. J., N., vo veci namietaného porušenia jeho práva zaručujúceho zákaz mučenia podľa čl. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva na prezumpciu nevinoty podľa čl. 6 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a zákazu diskriminácie podľa čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 49/2007 a jeho rozsudkom z 18. novembra 2008 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 127/2009 a jeho rozsudkom zo 4. mája 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. L. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. augusta 2010 (po doplnení 9. septembra 2010) doručená sťažnosť P. L., t. č. vo výkone trestu (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. M. J., N., vo veci namietaného porušenia jeho práva zaručujúceho zákaz mučenia podľa čl. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, práva na prezumpciu neviny podľa čl. 6 ods. 2 dohovoru, práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 dohovoru a zákazu diskriminácie podľa čl. 14 dohovoru postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 49/2007 a jeho rozsudkom z 18. novembra 2008 a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 127/2009 a jeho rozsudkom zo 4. mája 2010.

Sťažovateľ uviedol, že v dôsledku odvysielania informácií o jeho osobe na televíznej stanici T. (ďalej len „T.“) v dňoch 17. januára 2007 a 18. januára 2007 podal na okresnom súde žalobu o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy v sume 5 miliónov slovenských korún. Podstatou žaloby bolo, že T. v uvedenom čase odvysielala informácie o tom, že Krajský súd v Nitre ho odsúdil za 3 vraždy, ale že proti prvostupňovému rozsudku má ešte právo podať odvolanie. Sťažovateľ tvrdil, že okrem odvysielania týchto informácií bola zverejnená aj jeho podobizeň a bolo uvedené jeho meno.

Sťažovateľ namietal porušenie práv spojených s ochranou osobnosti, a to z dôvodu, že T. odvysielala informácie v čase, keď za uvedené skutky ešte nebol právoplatne odsúdený, čím podľa jeho názoru došlo k prelomeniu prezumpcie neviny. Okrem toho sťažovateľ tvrdil, že T. zachytila jeho osobu počas súdneho procesu v ponižujúcej situácii, keď ho „*dozorcovia spútaného sčasti vliekli a sčasti niesli vo vzduchu do pojednávacej miestnosti*“, a okrem toho bolo v televízii vidieť celú jeho podobizeň a zároveň došlo aj k uvedeniu jeho celého mena. Tým podľa sťažovateľa nastala situácia, že v očiach verejnosti bol vnímaný ako vrah bez toho, aby bola dosiaľ právoplatným odsudzujúcim rozsudkom dokázaná jeho vina. Podľa názoru sťažovateľa došlo k značnému zníženiu jeho dôstojnosti a vážnosti vo vzťahu k rodinným príslušníkom, dozorcovi a spoluväzňom, pretože v čase

odvysielania reportáže si už odpykával trest odňatia slobody, ktorý mu bol právoplatne uložený za iný trestný čin. Sťažovateľ súčasne vyslovil názor, že odporca ho ponížil na „úroveň atrakcie – teda veci, zvieratá v ZOO alebo cirkuse, ktorá má odporcovi vyprodukovať zisk“.

Podľa vyjadrenia sťažovateľa okresný súd jeho žalobnému návrhu sčasti vyhovel, keď konštatoval, že zo strany odporcu došlo k zásahom do jeho práv spojených s ochranou osobnosti, ale čo sa týka priznanej náhrady nemajetkovej ujmy, prisúdil mu len sumu 100 000 Sk, a vo zvyšku jeho návrh zamietol.

Sťažovateľ uviedol, že proti rozsudku okresného súdu sa odvolal, na základe čoho krajský súd rozsudkom č. k. 14 Co 127/2009-480 zo 4. mája 2010 rozhodol tak, že ho „odmietol s tým, že odporca neporušil žiadne moje práva a aj keby nemám právo na odškodné, lebo nedošlo k zníženiu mojej ľudskej dôstojnosti, a pod.“.

Sťažovateľ v sťažnosti ďalej argumentoval takto: «Konečný súdny orgán ďalej uviedol, že priznanie peňažného zadosťučinenia je možné len vtedy, ak dôjde k zníženiu ľudskej dôstojnosti, vážnosti, a pod., že v mojom prípade nedošlo k zníženiu mojej ľudskej dôstojnosti – teda k vyvolaniu následku. A že som nežiadal iné odškodné, len peňažné. Ust. § 13 O. Z. nestanovuje dôvody na priznanie peňažného zadosťučinenia taxatívne, ale len príkladmo, čo vyplýva zo samotného výrazu „najmä“! Z uvedeného vyplýva, že tvrdenie a záver odvolacieho súdu je nielen nepravdivý, ale aj v rozpore so zákonom. ...

V mojom prípade mi síce odporca musí zaplatiť 3 000 €, ale len preto, lebo nepodal odvolanie. Stanovisko konečného súdneho orgánu však je také, že nemám právo na odškodné, lebo moje práva neboli porušené a nedošlo k zníženiu ľudskej dôstojnosti, vážnosti a pod. A svojou ústavnou sťažnosťou napádam práve tieto závery odvolacieho súdu. ...

Čo sa týka tvrdenia súdu, že som nežiadal ospravedlnenie, ale len peniaze, je pravdivý, ale právne irelevantný. Ospravedlnenie, ktoré by musel odporca vykonať, by nebolo učinené dobrovoľne, ale na príkaz súdu, avšak takéto ospravedlnenie pre mňa nemá žiadnu výpovednú hodnotu, a preto som ho ani nepožadoval. ...

Ani zákon v ust. § 13 O. Z. nehovorí, že poškodený má právo na peňažné zadostučinenie len vtedy, ak žiada aj ospravedlnenie. Používa výraz „má tiež právo“, a stačí si v tomto prípade pozrieť aj výklad zákona, kde je uvedené, že súbeh oboch dôvodov je možný, nie je však podmienkou. ...

Práve preto som v návrhu žiadal odškodné vo výške 5 000 000 Sk, aby takúto sumu odporca nielen pocítil ako trest, ale aby ho to odradilo od ďalších podobných skutkov. Z čoho vyplýva, že som sa žalobou domáhal aj upustenia od neoprávnených zásahov zo strany odporcu, len inou formou ako uviedol súd. ...

Záver konečného súdneho orgánu v mojom prípade však žiadnu rovnováhu neudržiava = novinári o mne môžu tvrdiť že som vraždil, hoci ešte vec nebola právoplatne uzavretá. Môžu zverejňovať moje meno, osobné údaje, podobizne mojej osoby, a pod., hoci napr. Dohovor mi zaručuje právo na ochranu pred publicitou. Môžu zo mňa spraviť atrakciu, aby upúťali potencionálneho diváka a vytvorili si tým čo najväčší zisk, atď., atď. ...

Ale ja môžem iba toto všetko strpieť a byť ticho. Aj z uvedeného je zrejmé, že rozhodnutie súdu je v rozpore s rozsudkami ESLP a Dohovorom ako takým, lebo so mnou ako obeťou sa zaobchádza podstatne horšie ako s tým, ktorý porušil moje práva. Z uvedeného dôvodu došlo aj k porušeniu môjho práva zaručeného v čl. 14 Dohovoru. ...

Záverom namietam účelové konštrukcie pri hodnotení výpovedí zo strany súdu. ... Súd ďalej tvrdí, že svedkovia vypovedali „naučené výpovede“. Odhliadnuc od vyššie uvedených skutočností, ak súd vysloví záver, tak musí vysvetliť ako k tomuto záveru dospel a odôvodniť ho. Pokiaľ to súd nespraví – ako tomu je aj v mojom prípade, nejde o bezpečne preukázaný fakt, ale len o svojvôľu súdu pri hodnotení dôkazov, ktorá je však zásadne neprípustná.»

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a aby v náleze vyslovil:

„1. Základné práva P. L. zaručované v čl. 3, 8, 14 a v čl. 6 ods. 1, 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, porušené boli.

2. Uznesenie Okresného súdu Bratislava II zo dňa 18. 11. 2008 č. 19 C 49/2007 a uznesenie Krajského súdu Bratislava zo dňa 4. 5. 2010 č. 14 Co 127/2009 sa zrušuje a vec vracia Krajskému súdu Bratislava na ďalšie konanie.“

II.

Podľa čl. 124 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu podľa ustanovenia § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. Pri prerokovaní časti sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie označených práv postupom a rozsudkom okresného súdu sp. zn. 19 C 49/2007 z 18. novembra 2008,

ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy. Toto ustanovenie limituje hranice právomoci ústavného súdu a všeobecných súdov rozhodujúcich v občianskoprávných a trestnoprávných veciach, a to tým spôsobom, že ochrany základného práva a slobody sa na ústavnom súde možno domáhať v prípade, ak takúto ochranu nemôžu poskytnúť všeobecné súdy.

Vo vzťahu k postupu a rozhodnutiu okresného súdu ako súdu prvého stupňa sťažovateľ využil možnosť, ktorú mu ponúka zákon, teda Občiansky súdny poriadok, a obrátil sa na krajský súd, ktorý na základe odvolania vo veci konal a rozhodol. Právo odvolacieho súdu preskúmať na základe podaného odvolania postup a rozsudok okresného súdu a poskytnúť tak ochranu sťažovateľovým právam vylučuje právomoc ústavného súdu bezprostredne preskúmať prvostupňové rozhodnutie všeobecného súdu v sťažovateľovej veci.

Vzhľadom na uvedené bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie (obdobne napr. IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05, III. ÚS 208/08).

2. Vo zvyšnej časti sťažnosti sťažovateľ namietal porušenie svojich práv podľa čl. 3, čl. 6 ods. 1 a 2, čl. 8 a čl. 14 dohovoru rozsudkom krajského súdu sp. zn. 14 Co 127/2009 zo 4. mája 2010.

Podľa čl. 3 dohovoru nikoho nemožno mučiť alebo podrobovať neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 6 ods. 2 dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, sa považuje za nevinného, dokiaľ jeho vina nebola preukázaná zákonným spôsobom.

Podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydli a korešpondencie. Podľa odseku 2 tohto článku štátny orgán nemôže do výkonu tohto práva zasahovať okrem prípadov, keď je to v súlade so zákonom a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, hospodárskeho blahobytu krajiny, predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky alebo ochrany práv a slobôd iných.

Podľa čl. 14 dohovoru užívanie práv a slobôd priznaných týmto Dohovorom sa musí zabezpečiť bez diskriminácie založenej na akomkoľvek dôvode, ako je pohlavie, rasa, farba pleti, jazyk, náboženstvo, politické alebo iné zmýšľanie, národnostný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnostnej menšine, majetok, rod alebo iné postavenie.

Sťažovateľ v podstate namietal, že nesúhlasí s právnym názorom krajského súdu o tom, že odvysielaním príspevku na T. o jeho odsúdení súdom prvého stupňa nedošlo k neoprávnenému zásahu do jeho osobnostných práv. Práve naopak, sťažovateľ tvrdil, že k takémuto zásahu došlo. Okrem toho namietal odôvodnenie rozsudku krajského súdu v otázkach priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, pričom v tomto smere vyjadril odlišný názor a poukázal na nesprávny výklad ustanovení Občianskeho zákonníka týkajúcich sa ochrany osobnosti zo strany krajského súdu. Sťažovateľ vyslovil názor, že rozsudok krajského súdu považuje za nedostatočne odôvodnený aj vo vzťahu k tvrdeniu o nepreukázaní okolností súvisiacich so znížením jeho dôstojnosti a vážnosti v prostredí, v ktorom sa pohybuje.

Ústavný súd zistil, že krajský súd rozsudkom č. k. 14 Co 127/2009-480 zo 4. mája 2010 zrušil rozsudok okresného súdu č. k. 19 C 49/2007-392 z 18. novembra 2008 v časti, v ktorej okresný súd priznal právnym zástupcom sťažovateľa trov právneho zastúpenia, ako aj v časti, v ktorej okresný súd nepriznal sťažovateľovi náhradu trov konania, a v tomto rozsahu vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Vo zvyšku rozsudok v napadnutej

časti potvrdil a odvolanie sťažovateľa v časti, ktorou okresný súd priznal jeho právnomu zástupcovi trovy právneho zastúpenia, odmietol.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku uviedol podstatu napadnutého rozhodnutia okresného súdu, obsah odvolaní oboch účastníkov konania, ich vyjadrenia a po oboznámení sa s výsledkami dokazovania na súde prvého stupňa, ako aj s jeho skutkovými a právnymi závermi dospel k názoru, že rozsudok okresného súdu čo sa týka merita veci, je potrebné potvrdiť. Z podstatnej časti dôvodov rozhodnutia krajského súdu vyplýva, že *„Podmienkou úspešne uplatneného práva na ochranu osobnosti v zmysle citovaných zákonných ustanovení je, že došlo k neoprávneného zásahu, a tiež, že tento zásah bol objektívne spôsobilý privodiť ujmu na právach chránených ustanoveniami § 11 OZ. Obe tieto podmienky musia byť splnené súčasne, aby vznikol právny vzťah, obsahom ktorého je právo fyzickej osoby domáhať sa ochrany, a povinnosť subjektu zásahu súdom uloženú sankciu znášať. Pre priznanie finančnej náhrady sa okrem uvedeného vyžaduje vznik nemajetkovej ujmy na osobnosti fyzickej osoby, predstavujúcej zníženie dôstojnosti alebo vážnosti v značnej miere a príčinná súvislosť - kauzálny nexus medzi neoprávneným zásahom a vznikom takejto nemajetkovej ujmy, kedy nepostačuje vzhľadom na intenzitu zásahu a ním spôsobenú nemajetkovú ujmu na osobnosti iba priznanie morálnej satisfakcie, ktorá forma zadosťučinenia má podľa zákona prednosť. ...*

Predmetom tohto konania bola žaloba navrhovateľa na ochranu osobnosti, do práva ktorého sa malo zasiahnuť odvysielaním spravodajských príspevkov odporcu, pričom treba zdôrazniť, že navrhovateľ sa vôbec nedomáhal žalobou na ochranu osobnosti, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do jeho práva na ochranu osobnosti, resp. sa nedomáhal odstránenia následkov neoprávnených zásahov (morálnej satisfakcie), ale len poskytnutia finančnej satisfakcie.“

Krajský súd ďalej konštatoval, že potom, ako sa oboznámil so všetkými dôkazmi, dospel k záveru, že odporca odvysielaním príspevkov na T. neprekročil mantinely, v rámci ktorých má novinár právo informovať verejnosť o trestnom konaní konkrétnych osôb, avšak za predpokladu, že sa poskytujú pravdivé a skutočnosti zodpovedajúce informácie, k čomu podľa názoru odvolacieho súdu v danom prípade došlo. Krajský súd poukázal na to, že

redaktori informovali o sťažovateľovom odsúdení v intenciách rozsudku Krajského súdu v Nitre vyhláseného na pojednávaní 17. januára 2007, ktorým bol sťažovateľ uznaný za vinného zo spáchania konkrétnych trestných činov, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody na doživotie. Okrem toho krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku dal do pozornosti začiatočnú fázu odvysielaného príspevku, ktorý sa začínal slovami: „*Krajský súd v Nitre odsúdil dnes...*“, čím poukázal na to, z akého zdroja čerpali novinári, a že tým reprodukovali pravdivé informácie. Krajský súd súčasne dodal, že v rámci odvysielaného príspevku odzneli aj slová o tom, že sťažovateľ sa má právo proti odsudzujúcemu rozsudku vyhlásenému súdom prvého stupňa odvolať. V tejto súvislosti krajský súd vyslovil názor: „*Skutočnosti uvedené v reportáži boli teda pravdivé, boli založené na už existujúcom rozhodnutí o vine, pričom neboli podané dehonestujúcimi údajmi alebo pravdu skresľujúcim spôsobom.*“

Krajský súd teda dospel k záveru, že odvysielaním príspevku na T. nedošlo k zásahu do práv sťažovateľa spojených s ochranou osobnosti, ale keďže odporca nenapadol tú časť rozsudku okresného súdu, ktorým bola sťažovateľovi priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v sume 100 000 Sk (3 319,40 €), bol touto časťou rozsudku viazaný.

Odvolačný súd sa zaoberal aj posúdením primeranosti náhrady nemajetkovej ujmy, a to v rozsahu, v akom si ju uplatňoval sťažovateľ (najskôr 2 000 000 Sk, neskôr 5 000 000 Sk). Krajský súd v tejto súvislosti uviedol:

„Uplatnenú náhradu považuje odvolací súd za absolútne neprimeranú, už aj z toho hľadiska, že navrhovateľ sa ani nepokúšal uplatniť si v tomto konaní morálnu satisfakciu, ktorá jediná podľa názoru odvolacieho súdu, a to vo všetkých prípadoch, pokiaľ má dotknutá osoba pocit, že neoprávneným zásahom niekoho bolo porušené právo na ochranu osobnosti, môže viesť k reparácii následkov neoprávneného zásahu. Až po morálnej satisfakcii, keď ten, kto neoprávnený zásah spôsobil, aj verejne deklaruje, že ho spôsobil, resp. upustí od ďalšieho neoprávneného zásahu, môže dotknutá osoba žiadať aj finančnú satisfakciu. Jej priznanie by však bolo na mieste iba v prípade, že by poskytnutie morálnej satisfakcie nebolo dostatočné a bolo by preukázané, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti. V tomto prípade však tomu tak

nebolo, keďže v konaní nebolo preukázané, že práve z dôvodu uverejnenia týchto spravodajských príspevkov na televíznej stanici T. došlo reálne k zníženiu dôstojnosti a vážnosti navrhovateľa v spoločnosti, a to nie v bežnej, ale v značnej miere, a že jeho osobná ujma (ako ju on pociťoval) bola spojená so zvlášť citelným znížením a sťažiením jeho postavenia v prostredí, kde sa pohybuje a jej zmiernenie a vyváženie nemožno napraviť inak. Podľa názoru odvolacieho súdu však len finančná satisfakcia, ktorú si navrhovateľ v konaní uplatňoval, by sama o sebe nijakým spôsobom údajný neoprávnený zásah odporcu ani nemohla napraviť.“

Krajský súd sa v napadnutom rozhodnutí vyjadril aj k dôkazom, ktoré podľa udania sťažovateľa mali svedčať o tom, že bolo preukázané, že odvysielaním uvedenej reportáže došlo k zníženiu jeho dôstojnosti v značnej miere, či zníženiu vážnosti vo vzťahu k dozorcom a spoluväzňom v podmienkach výkonu trestu odňatia slobody a vo vzťahu k rodine. V tejto súvislosti krajský súd uviedol: *„Svedkovia, ktorí boli vypočutí súdom prvého stupňa, boli: rodinný príbuzný - otec navrhovateľa a jeho známy - spoluväzeň, a títo vypovedali naučené skutočnosti, resp. rozporne, a preto ich výpovede nemožno brať za vieryhodné, lebo podobné informácie o odsúdení navrhovateľa priniesli aj ostatné médiá, z ktorých sa okolie navrhovateľa mohlo tieto skutočnosti dozvedieť. O údajných následkoch vyvolaných odvysielanými príspevkami nepredložil navrhovateľ žiaden konkrétny dôkaz, teda jeho objektívne poškodenie vo vzťahu k okoliu - spoluväzňom, dozorcom a rodine nebolo preukázané.“*

Odvolací súd reagoval aj na argumenty sťažovateľa týkajúce sa predloženia rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré podľa názoru sťažovateľa riešili obdobné prípady ako ten jeho. Krajský súd však uviedol, že tieto rozhodnutia vzhľadom na odlišnosť právnych a skutkových zistení nemožno na daný prípad aplikovať.

Krajský súd ďalej judikoval: *„Tvrdenie navrhovateľa o nedostatočnej výške finančnej satisfakcie, ktorá mu nebola priznaná s poukazom na porušenie prezumpcie nevinoty, práva na ochranu mena a osobných údajov, práva na nezverejňovanie podobizní, na ovplyvňovanie výsledku trestného konania, na zasahovanie do obhajobných práv, práva na*

ochranu pred publicitou, a práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti, neobstoja nielen z už vyššie uvedených dôvodov, ale aj preto, že v spravodajskom príspevku bola zverejnená len silueta, a nie priamo tvár predvádzanej osoby v putách do súdnej siene, ktorej príchod do pojednávacej miestnosti nebol nijakým spôsobom komentovaný. Aj v prípade, ak by bol navrhovateľ priamo identifikovateľný, a teda jeho podobizeň by bola zobrazená, bol by takýto „zásah“ odporcu možný vzhľadom na spravodajskú licenciu v zmysle ust. § 12 ods. 3 OZ. Tvrdenie o spojitosti medzi údajným porušením obhajobných práv navrhovateľa a konaním odporcu, príp. že vysielaním odporcu bolo zasiahnuté do práva navrhovateľa na nestrannosť a nezávislosť súdu, nebolo ničím preukázané. Čo sa týka zverejnenia mena a priezviska navrhovateľa, v čase odvysielania príspevkov išlo o aktuálnu trestnú kauzu, o prejednávaní ktorej na súde sa mohol dozvedieť ktokoľvek zo zoznamu trestných vecí vyveseného pred pojednávacou miestnosťou, teda na verejne prístupnom mieste.“

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatuje, že nezistil, aby sa krajský súd svojím právnym názorom a prezentovanými úvahami v konaní o ochrane osobnosti a náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch odchytil od relevantných ustanovení Občianskeho zákonníka (§ 11 a nasl.). Podľa názoru ústavného súdu krajský súd celkom zreteľne predstavil svoj názor o tom, z akého dôvodu nepovažoval postup odporcu za konanie, ktoré by znamenalo zásah do sťažovateľových osobnostných práv. Tieto úvahy krajského súdu pritom nevyznievajú svojvoľne, pretože odvolací súd poukázal hlavne na pravdivosť informácií odvysielaných na T., ako aj na to, že odvysielaním príspevku nebol sťažovateľ prezentovaný ako vrah, ale ako osoba, ktorá bola v prvostupňovom konaní za skutky uvedené v obžalobnom návrhu odsúdená, ale s možnosťou daný stav zvrátiť podaním opravného prostriedku proti prvostupňovému rozsudku. Krajský súd dal do pozornosti aj právo novinárov, ktorí pri dodržaní novinárskej etiky majú právo pravdivo informovať verejnosť v oblasti verejného záujmu, vo veciach dôležitých pre spoločnosť, ako aj vo veciach postupov a rozhodnutí orgánov verejnej moci, ktoré majú význam z hľadiska ochrany spoločnosti a jej bezpečnosti.

Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa týkajúcu sa neakceptovateľného výkladu ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka zo strany krajského súdu, ústavný súd

uvádza, že v naznačených súvislostiach názor sťažovateľa neobstojí. Ústavný súd zistil, že krajský súd formuloval svoj názor zhodne s ustanoveniami Občianskeho zákonníka, keď uviedol, že priznanie zadosťučinenia v peniazoch prichádza do úvahy v prípade, ak zadosťučinenie podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka (aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby bolo dané primerané zadosťučinenie) nepostačuje, najmä vtedy, ak došlo k značnému zníženiu dôstojnosti alebo vážnosti fyzickej osoby, ktorá sa ochrany domáha. Odvolací súd poukázal hlavne na význam morálnej satisfakcie, ktorá podľa jeho názoru ako jediná môže viesť k reparácii vzniknutých následkov, pričom na tomto mieste poukázal na to, že sťažovateľ sa satisfakcie tohto druhu ani nedomáhal. Krajský súd odvolávajúc sa na relevantné dôkazy (výpovede svedkov, odvysielanie obdobných informácií nielen T., ale i viacerými médiami) konštatoval, že nebolo preukázané, aby konaním odporcu došlo k nepriaznivým následkom na osobnostných právach sťažovateľa. Krajský súd teda vyslovil názor, že nebol preukázaný príčinný vzťah medzi odvysielaním príspevku a neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti (zníženie dôstojnosti a vážnosti v značnej miere), a preto sa sťažovateľ nemohol úspešne domáhať náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Vzhľadom na to, že odporca nenapadol výrok rozsudku okresného súdu, čo sa týka výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, krajský súd ním bol viazaný aj napriek vyslovenému právnomu názoru, že v prípade sťažovateľa nedošlo k zásahu do jeho práv spojených s ochranou osobnosti.

Podľa názoru ústavného súdu sťažnosťou napadnutý rozsudok krajského súdu aj v ďalších častiach (vyjadril sa aj k zverejneniu podobizne a mena sťažovateľa) jasne a zrozumiteľne podáva výklad použitého právneho predpisu (Občianskeho zákonníka) a obsahuje dostatočnú argumentáciu. Ústavný súd v rozsudku krajského súdu nezistil také nedostatky, ktoré by ho mohli viesť k záveru o jeho ústavnej nekonformnosti a ktoré by si z hľadiska ústavnoprávnej ochrany vyžadovali korekciu. Sťažnosťou napadnutý rozsudok krajského súdu je vnútorne logický, nie je ani prejavom aplikačnej a interpretačnej svojvôle, a taktiež ho nemožno označiť za arbitrárny, pretože v odôvodnení dáva zrozumiteľným spôsobom najavo všetky svoje skutkové a právne zistenia. Z tohto dôvodu ústavný súd

považuje rozsudok krajského súdu za zlučiteľný s obsahom práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Pretože namietané rozhodnutie krajského súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnené na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (obdobne napr. III. ÚS 209/04, I. ÚS 183/09) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru krajského súdu.

Ústavný súd v tejto súvislosti ešte pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť v časti pre namietané porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

V nadväznosti na tento záver ústavný súd odmietol pre zjavnú neopodstatnenosť aj tú časť sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie zákazu mučenia podľa čl. 3 dohovoru a práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 dohovoru, pretože absencia porušenia ústavnoprávnych princípov vylučuje založenie sekundárnej zodpovednosti orgánu verejnej moci za porušenie práv sťažovateľa hmotnoprávneho charakteru (obdobne napr. IV. ÚS 116/05, III. ÚS 218/07, III. ÚS 284/07, II. ÚS 54/09).

Pokiaľ ide o namietané porušenie práva podľa čl. 6 ods. 2 dohovoru rozsudkom krajského súdu, ústavný súd dáva do pozornosti, že v danom prípade krajský súd rozhodoval v civilnom konaní o odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu, pričom predmetom rozhodovania neboli otázky týkajúce sa viny sťažovateľa za spáchaný trestný čin, ktorá je štandardne predmetom trestného konania, ale predmetom konania krajského súdu bolo rozhodovanie o možnom porušení práv spojených s ochranou osobnosti.

Z napadnutého rozsudku krajského súdu nevyplývajú žiadne výroky, ktoré by boli odrazom jeho názoru o vine sťažovateľa v trestnom konaní. Tým, že krajský súd

konštatoval, že odvysielaním príspevku televíznou stanicou T. o prvostupňovom odsúdení sťažovateľa za protiprávne konanie nedošlo k zásahu do jeho osobnostných práv, ešte neznamená, že došlo k prelomeniu zásady prezumpcie nevinu. Navyše, krajský súd rozhodujúci v civilnom spore poukázal na obsah odvysielanej reportáže, ktorá pravdivo informovala verejnosť o sťažovateľovom odsúdení súdom prvého stupňa s dodatkom, že proti tomuto rozsudku sa sťažovateľ ešte môže odvolať, a zvrátiť tak preňho nepriaznivý stav. Z tohto dôvodu sa sťažnosť aj v tejto časti javí ako zjavne neopodstatnená.

Ústavný súd súčasne nezistil, že by rozsudkom krajského súdu mohlo dôjsť k porušeniu čl. 14 dohovoru, a teda k porušeniu zákazu diskriminácie len preto, že krajský súd nedal zadosť tvrdeniam sťažovateľa o porušení jeho práv spojených s ochranou osobnosti a že odvysielanie reportáže na T. považoval za korektný prejav novinára, ktorého obsahom boli pravdivé skutočnosti.

Z argumentácie uvádzanej sťažovateľom nevyplýva, že by sa s ním z dôvodov uvedených v čl. 14 dohovoru zaobchádzalo v napadnutom konaní rozdielne oproti iným osobám v rovnakých situáciách a že takto voči nemu v danej veci postupoval krajský súd. Subjektívny názor sťažovateľa o diskriminácii jeho osoby nie je dôvodom na prijatie záveru, že vo vzťahu k nemu mohlo dôjsť k diskriminačnému postupu. V danom prípade chýbajú objektívne okolnosti, ktoré by dovolili dospieť k takému záveru aspoň na účely prijatia sťažnosti na ďalšie konanie (obdobne II. ÚS 216/06).

Uvedené skutočnosti boli podkladom na záver ústavného súdu o tom, že sťažnosť aj v tejto časti je zjavne neopodstatnená.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších požiadavkách sťažovateľa uplatnených v jeho sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. októbra 2010